

Skemaer

Vis, hvad du kan

Sprogscreening af treårige børn eller fire- til femårige børn, som lige er begyndt på dansktilegnelsen og har været i dansksproget sprogstimulerende læringsmiljø i mindre end et år

Indhold

- 3 Indsamling af supplerende oplysninger (småbørn)**
- 7 Registreringsark 1**
til vurdering af receptivt ordforråd (kropsdele) (aktivitet 1)
- 9 Registreringsark 2**
til vurdering af lytteforståelse
(forståelse af sproglig kompleksitet) (aktivitet 2)
- 11 Registreringsark 3**
til vurdering af produktivt ordforråd (billedbog) (aktivitet 3)
- 13 Registreringsark 4**
til vurdering af produktivt ordforråd (billedlotteri 1. del) (aktivitet 4)
- 15 Registreringsark 5**
til vurdering af receptivt ordforråd (billedlotteri 2. del) (aktivitet 5)
- 17 Registreringsark 6**
til vurdering af samtalekompetence (hele sprogscreeningen)
- 21 Registreringsark 7:**
Opsamling

Sprogscreeningen foretages af (sagkyndiges navn og stilling):

Indsamling af supplerende oplysninger (småbørn)

Spørgsmålene er besvaret af (navn/navne): _____

Dato: _____

Hvem forventes at deltage i sprogscreeningen (forældre, barnets pædagog/kontaktperson, tolk)?

Oplysninger om det tosprogede barn fra barnets pædagog og/eller forældre

Faktuelle oplysninger om barnet:

Oplysningerne indsamles i god tid før sprogscreeningen. Er barnet i dagtilbud eller andet tilbud, besvares disse spørgsmål af en pædagog i samarbejde med forældrene. Ellers må den sagkyndige indsamle oplysningerne.

Navn: _____

Adresse: _____

Cpr-nummer: _____

Forældrenes navne: _____ og _____

Har barnet søskende? ja nej

Hvis ja, barnets placering i søskenderækken: _____

Hvor er barnet opvokset (land/lande og hvor længe)? _____

Hvilket/hvilke land/lande stammer familien fra?

Vurderes det, at der er brug for tolk? ja nej

Hvis ja, hvilket sprog/dialekt skal der tolkes på? _____

Går barnet i dagtilbud eller andet tilbud? ja nej

Hvis ja, hvor? _____

og barnets pædagog/kontaktperson: _____

Hvornår startede barnet i dagtilbud eller andet tilbud? _____

Hvordan har fremmødet i dagtilbud eller andet tilbud været? _____

Har barnet tidligere modtaget obligatorisk sprogstimulering (§ 4 a)? ja nej

Hvis ja, hvor? _____

og hvor længe? _____

DATO/BARNETS NAVN

Oplysninger baseret på observationer i dagtilbud eller andet tilbud – fra en pædagog, som kender barnet i dagligdagen

Disse oplysninger indsamles før sprogscreeningen. Er barnet ikke i dagtilbud eller i et andet tilbud, så undlades disse spørgsmål. I forbindelse med sprogscreeningen kan den sagkyndige eventuelt spørge forældrene om barnets interaktion med andre voksne og børn og i andre situationer for at få en fornemmelse af, om barnet virker meget påvirket af sprogscreeningen.

NB! Spørgsmål markeret med * kan eventuelt først udfyldes ved fireårsalderen.

Spørgsmålene er besvaret af (navn, stilling og dagtilbud):

Dato: _____

Er barnet generelt nysgerrigt? ja nej

Eventuelle kommentarer: _____

Henvender barnet sig til voksne?

Ved hjælp af sprog: ja nej Hvis ja, på modersmål: *og/eller* dansk:

Ved hjælp af udpegning/kropssprog: ja nej

Indgår barnet i interaktion med andre børn?

Ved hjælp af sprog? ja nej Hvis ja, på modersmål: *og/eller* dansk:

Ved hjælp af udpegning/kropssprog: ja nej

Hvordan reagerer barnet på kommunikative problemer i forhold til voksne og børn?

Er insisterende og forsøger igen: ja nej

Opgiver tit: ja nej

* Hvilke kommunikationsstrategier benytter barnet sig af? (Sæt eventuelt flere krydser.)

Fylder danske sætninger ud med ord fra modersmålet:

Foretager omskrivninger og forklaringer på dansk:

Stiller spørgsmål:

Siger: "Det ved jeg ikke" eller lignende:

Kommunikerer næsten ikke ved hjælp af talesprog:

Handler og/eller svarer barnet på korte henvendelser på dansk? ja nej

Hvordan taler barnet på dansk? (Sæt ét kryds.)

Bruger næsten kun enkeltord: eller sætter ord sammen i små sætninger:

Er barnets udtale på dansk forståelig? ja nej

Eventuelle kommentarer: _____

Eksperimenterer barnet med ord på dansk eller andre sprog? ja nej
 Spørger barnet til, hvad ting hedder? ja nej

* Taler barnet uopfordret på dansk, for eksempel beder om hjælp, forklarer en hændelse, spørger, udtrykker følelser og behov? ja nej

Eventuelle kommentarer: _____

Deltager barnet, når der bruges rim og remser og leges sanglege? ja nej

Eventuelle kommentarer: _____

Er barnet interesseret i en fortælling/historie med konkrete genstande eller billedstøtte? ja nej

Eventuelle kommentarer: _____

*Kan barnet selv fortælle en historie eller om en konkret oplevelse eventuelt med billedstøtte eller hjælp fra en voksen? ja nej

Eventuelle kommentarer: _____

Eventuelle yderligere iagttagelser og kommentarer, for eksempel om trivsel eller andre forhold, som vurderes at være relevante i forhold til sprogvurdering:

DATO/BARNETS NAVN _____

Oplysninger fra forældre om barnets sprogtilegnelse, herunder modersmål

Er barnet i dagtilbud eller andet tilbud, udfyldes disse spørgsmål af en pædagog i samarbejde med forældrene før screeningen. Ellers udfyldes spørgsmålene af den sagkyndige i samarbejde med forældrene i forbindelse med screeningen.

Hvilket/hvilke sprog tales i hjemmet? _____

Hvilke sprog bruger barnet derhjemme (et/flere modersmål, dansk, siger for eksempel nogle ord på dansk og andre på modersmål)? _____

Forstår og/eller bruger barnet aktivt mange ord på modersmålet/modersmålene? ja nej

Taler barnet i sætninger/flere ord i sammenhæng på modersmålet/modersmålene? (Hvordan spørger barnet for eksempel om mælk?) ja nej

Hvordan har barnets sprogtilegnelse været (pludret, sen/hurtig til at sige de første ord)?

Eksperimenterer barnet med ord på modersmålet/modersmålene? ja nej

Forstår og/eller bruger barnet aktivt mange ord på dansk? ja nej

Har barnet haft problemer med synet? ja nej

Hvis ja, uddyb: _____

Har barnet haft problemer med hørelsen? ja nej

Hvis ja, uddyb: _____

Andre oplysninger, som vurderes at være relevante i forhold til sprogvurdering: _____

DATO/BARNETS NAVN

Registreringsark 1

til vurdering af receptivt ordforråd (kropsdele) (aktivitet 1)

Vejledning til registrering

Den sagkyndige registrerer løbende barnets svar i afkrydsningsskemaet efter hvert spørgsmål. Det markeres med X, om barnet henholdsvis udpeger eller ikke udpeger de benævnte kropsdele. Kommentarfeltet kan bruges til at notere, hvis barnet for eksempel siger ordet eller ikke udpeger kropsdelen, men viser sprogforståelse ved anden mimik og gestik.

Fokus	Ord	Udpeger	Udpeger ikke	Kommentarer
Kropsdele	øjne			
	næse			
	mund			
	ører			
	arme			
	ben			
	mave			
	ryg			

Andre kropsdele: _____

Fortsæt til aktivitet 2

Opsamling af registreringer vedrørende ordforråd

Som opsamling placeres barnet med udgangspunkt i afkrydsningerne i denne aktivitet og registreringerne til aktivitet 3-5 på et af de fire trin i skalaen for ordforråd på dansk på registreringsark 7: Opsamling. Skalaen for ordforråd er også gengivet nedenfor:

☐ Trin 1: Helt begynder på dansk	☐ Trin 2: Sparsomt kendskab til ordforråd på dansk	☐ Trin 3: Udvikling af ordforråd på dansk på vej	☐ Trin 4: Sikker brug af ordforråd på dansk
<p>Barnet har endnu ikke påbegyndt eller er helt i startfasen af sin dansksproglige udvikling.</p>	<p>Barnet kender enkelte af de hyppigste ord i nogle af delopgaverne, men sjældent de øvrige ord. Barnet kan udpege flere ord, end han/hun selv kan sige.</p>	<p>Barnet kender en del af de undersøgte ord, men er ikke helt sikker, når de mindre hyppige ord/udsagn skal udpeges eller siges. Fremsigelsen af disse kan præges af lav stemmeføring, tøven, ønske om bekræftelse og eventuelt af selverttelser og utydelig udtale.</p>	<p>Med enkelte undtagelser behersker barnet hele det undersøgte ordforråd. Barnet udpeger således med stor sikkerhed ordene og siger også en række af ordene. Udtale og prosodi kan være præget af barnets alder og modersmål.</p>

Registreringsark 2

til vurdering af lytteforståelse (forståelse af sproglig kompleksitet) (aktivitet 2)

Vejledning til registrering:

Den sagkyndige registrerer med X, hvilket udsagn barnet handler korrekt på.

Hvis barnet handler korrekt på udsagn 1, fortsætter den sagkyndige med næste delopgave. Ellers fortsætter den sagkyndige med at sige udsagn 2. Hvis barnet handler korrekt på udsagn 2, fortsætter den sagkyndige til næste delopgave. Ellers fortsætter den sagkyndige med at sige udsagn 3. Hvis barnet ikke handler korrekt på udsagn 3, udfører den sagkyndige handlingen, mens han/hun sætter ord på. Derefter går den sagkyndige videre til næste delopgave.

Delopgave 2a

- 1. Nu er bamsen tørstig.
- 2. Kan du give bamsen noget at drikke?
- 3. Giv bamsen en kop!

Nu skal vi lege sammen med bamsen.

Delopgave 2b

- 1. Bamsen vil gerne køre en tur.
- 2. Kan du køre bilen hen til bamsen?
- 3. Giv bamsen en bil!

Delopgave 2c

- 1. Bamsen vil bygge et hus.
- 2. Kan du hjælpe bamsen med at bygge?
- 3. Giv bamsen en klods!

Delopgave 2d

- 1. Bamsen er træt.
- 2. Kan du lægge bamsen til at sove?
- 3. Læg bamsen i seng!

NB! Aktivitet 2 går direkte over i aktivitet 3

Legen er ved at være slut, og den sagkyndige hjælper med at lægge bamsen i seng, mens han/hun fortæller: Bamsen er kold og vil gerne have dyne på. Bamsen vil også gerne have sit kæledyr med i seng.

Fortsæt til aktivitet 3

Opsamling af registreringer vedrørende lytteforståelse

Som opsamling placeres barnet på et af de fire trin i nedenstående skala for lytteforståelse:

☐ Trin 1: Har store problemer med at forstå udsagnene på dansk	☐ Trin 2: Begyndende lytteforståelse på dansk	☐ Trin 3: På vej-lytteforståelse på dansk	☐ Trin 4: Sikker lytteforståelse på dansk
Barnet har ingen forståelse på dansk eller kan forstå ganske få nøgleord i udsagnene. Barnet løser ingen eller ganske få delopgaver rigtigt ved udsagn 3 eller delvist ved udsagn 3.	Barnet kan forstå og handle på direkte og simple opfordringer, hvor alle konkrete genstande og handlinger nævnes. Barnet løser alle eller næsten alle delopgaver ved udsagn 3 eller delvist ved udsagn 2.	Barnet kan forstå og handle på spørgsmål uden henvisning til alle konkrete genstande. Barnet løser næsten alle delopgaver rigtigt ved udsagn 2 eller delvist ved udsagn 1.	Barnet kan forstå og handle på indirekte og komplekse opfordringer uden henvisning til alle konkrete genstande. Barnet løser alle eller næsten alle delopgaver rigtigt ved udsagn 1.

Indplacering på skalaen og relevante iagttagelser føres over på registreringsark 7: Opsamling. Her bør den sagkyndiges overordnede billede af barnets lytteforståelse på baggrund af hele sprogscreeningen også tilføjes, især hvis det afviger fra vurderingen af aktivitet 2.

Registreringsark 3

til vurdering af produktivt ordforråd (billedbog) (aktivitet 3)

Vejledning til registrering

Den sagkyndige registrerer løbende barnets svar i afkrydsningsskemaet efter hvert billede. Det markeres med X, om barnet henholdsvis siger eller ikke siger ordene. Der skal ikke fokuseres på udtale. Siger barnet *ge* i stedet for ske noteres ordet i kolonnen ”Siger”. Mellemsprogsformer og omskrivninger som for eksempel *børste tand* for ordet tandbørste noteres ligeledes i kolonnen ”Siger”. Kommentarfeltet kan bruges til at notere, hvis barnet benytter andre betegnelser end de angivne, for eksempel mellemsprogsformer, brug af ord fra modersmålet og kreative nydannelser.

Fokus	Ord	Siger	Siger ikke	Kommentarer
Udsagnsord	cykler			
	sidder			
	spiser			
	drikker			
	sover			
Navneord	tandbørste			
	bluse/T-shirt			
	bukser			
	strømper			
	sko			
	hue			
	bord			
	ske			

Fortsæt til aktivitet 4

Opsamling af registreringer vedrørende ordforråd

Som opsamling placeres barnet med udgangspunkt i afkrydsningerne i denne aktivitet og registreringerne til aktivitet 1, 4 og 5 på et af de fire trin i skalaen for ordforråd på dansk på registreringsark 7: Opsamling. Skalaen for ordforråd er også gengivet nedenfor:

☐ Trin 1: Helt begynder på dansk	☐ Trin 2: Sparsomt kendskab til ordforråd på dansk	☐ Trin 3: Udvikling af ordforråd på dansk på vej	☐ Trin 4: Sikker brug af ordforråd på dansk
Barnet har endnu ikke påbegyndt eller er helt i startfasen af sin dansksproglige udvikling.	Barnet kender enkelte af de hyppigste ord i nogle af delopgaverne, men sjældent de øvrige ord. Barnet kan udpege flere ord, end han/hun selv kan sige.	Barnet kender en del af de undersøgte ord, men er ikke helt sikker, når de mindre hyppige ord/udsagn skal udpeges eller siges. Fremsigelsen af disse kan præges af lav stemmeføring, tøven, ønske om bekræftelse og eventuelt af selvrettelser og utydelig udtale.	Med enkelte undtagelser behersker barnet hele det undersøgte ordforråd. Barnet udpeger således med stor sikkerhed ordene og siger også en række af ordene. Udtale og prosodi kan være præget af barnets alder og modersmål.

Indplacering på skalaen og relevante iagttagelser føres over på registreringsark 6: Opsamling.

DATO/BARNETS NAVN

Registreringsark 4

til vurdering af produktivt ordforråd (billedlotteri 1. del) (aktivitet 4)

Vejledning til registrering

Den sagkyndige registrerer løbende barnets svar i afkrydsningsskemaet efter hver genstand. Det markeres med X, om barnet henholdsvis siger eller ikke siger ordene. Der skal ikke fokuseres på udtale, men på forsøg på at sige ordet og mellemsprogsformer noteres i kolonnen ”Siger”. Kommentarfeltet kan bruges til at notere, hvis barnet benytter andre betegnelser end de angivne, for eksempel mellemsprogsformer, brug af ord fra modersmålet og kreative nydannelser.

Fokus	Ord	Siger	Siger ikke	Kommentarer
Navneord	hus			
	kat			
	mus			
	banan			
	bold			
	abe			
	bil			
	cykel			

Aktivitet 4 fortsætter direkte over i aktivitet 5

Opsamling af registreringer vedrørende ordforråd

Som opsamling placeres barnet med udgangspunkt i afkrydsningerne i denne aktivitet og registreringerne til aktivitet 1, 3 og 5 på et af de fire trin i skalaen for ordforråd på dansk på registreringsark 7: Opsamling. Skalaen for ordforråd er også gengivet nedenfor:

☐ Trin 1: Helt begynder på dansk	☐ Trin 2: Sparsomt kendskab til ordforråd på dansk	☐ Trin 3: Udvikling af ordforråd på dansk på vej	☐ Trin 4: Sikker brug af ordforråd på dansk
<p>Barnet har endnu ikke påbegyndt eller er helt i startfasen af sin dansksproglige udvikling.</p>	<p>Barnet kender enkelte af de hyppigste ord i nogle af delopgaverne, men sjældent de øvrige ord. Barnet kan udpege flere ord, end han/hun selv kan sige.</p>	<p>Barnet kender en del af de undersøgte ord, men er ikke helt sikker, når de mindre hyppige ord/udsagn skal udpeges eller siges. Fremsigelsen af disse kan præges af lav stemmeføring, tøven, ønske om bekræftelse og eventuelt af selvrettelser og utydelig udtale.</p>	<p>Med enkelte undtagelser behersker barnet hele det undersøgte ordforråd. Barnet udpeger således med stor sikkerhed ordene og siger også en række af ordene. Udtale og prosodi kan være præget af barnets alder og modersmål.</p>

DATO/BARNETS NAVN

Registreringsark 5

til vurdering af receptivt ordforråd (billedlotteri 2. del) (aktivitet 5)

Vejledning til registrering

Den sagkyndige registrerer løbende barnets svar i afkrydsningsskemaet efter hvert spørgsmål. Det markeres med X, om barnet henholdsvis giver/peger eller ikke giver/peger på genstandene.

Fokus	Ord	Giver/ peger	Giver/ peger ikke	Kommentarer
Navneord	hus			
	kat			
	mus			
	banan			
	bold			
	abe			
	bil			
	cykel			

Selve sprogscreeningen er slut, og mødet afrundes

Opsamling af registreringer vedrørende ordforråd

Som opsamling placeres barnet med udgangspunkt i afkrydsningerne i denne aktivitet og registreringerne til aktivitet 1, 3 og 4 på et af de fire trin i skalaen for ordforråd på dansk på registreringsark 7: Opsamling. Skalaen for ordforråd er også gengivet nedenfor:

☐ Trin 1: Helt begynder på dansk	☐ Trin 2: Sparsomt kendskab til ordforråd på dansk	☐ Trin 3: Udvikling af ordforråd på dansk på vej	☐ Trin 4: Sikker brug af ordforråd på dansk
Barnet har endnu ikke påbegyndt eller er helt i startfasen af sin dansksproglige udvikling.	Barnet kender enkelte af de hyppigste ord i nogle af delopgaverne, men sjældent de øvrige ord. Barnet kan udpege flere ord, end han/hun selv kan sige.	Barnet kender en del af de undersøgte ord, men er ikke helt sikker, når de mindre hyppige ord/udsagn skal udpeges eller siges. Fremsigelsen af disse kan præges af lav stemmeføring, tøven, ønske om bekræftelse og eventuelt af selvrettelser og utydelig udtale.	Med enkelte undtagelser behersker barnet hele det undersøgte ordforråd. Barnet udpeger således med stor sikkerhed ordene og siger også en række af ordene. Udtale og prosodi kan være præget af barnets alder og modersmål.

DATO/BARNETS NAVN

Registreringsark 6

til vurdering af samtalekompetence (hele sprogscreeningen)

Vejledning til registrering

Vurderingen foretages primært på baggrund af gennemlytning af samtalen med barnet. Barnets samtalekompetence vurderes ud fra fire hovedkategorier:

- Samtalens forløb.
- Barnets initiativ i samtalen.
- Barnets kendskab til samtalers opbygning og regulering.
- Barnets sprogbeherskelse som helhed og brug af kommunikationsstrategier.

Under hver hovedkategori findes et eller flere støttespørgsmål, som besvares ved at sætte et kryds på en skala, der går fra begynderniveau til avanceret dansksprogligt niveau. På baggrund af afkrydsningerne placeres barnet på et af de fire trin i den nedenstående skala for samtalekompetence.

1. Samtalens forløb

a. Hvordan er det at etablere en samtale med barnet?

•—————→
 Problemfyldt Problemfrit

Her handler det om barnets umiddelbare villighed og lyst til at indgå i en samtale på dansk med den sagkyndige. I de tilfælde, hvor det opleves problemfyldt at etablere en samtale med barnet, er det vigtigt at holde sig for øje, at vanskelighederne kan bunde i en lang række andre forhold end barnets dansksproglige kompetence – for eksempel utryghed i forhold til screeningssituationen eller generel uoplagthed.

b. Hvordan kan samtaleens overordnede forløb karakteriseres?

•—————→
 Trægt Flydende

Her er fokus på samtaleens overordnede forløb. Om forløbet opleves som trægt eller flydende er blandt andet afhængig af samtaleens tempo, af graden af forståelse mellem barnet og den sagkyndige og af barnets engagement i samtalen.

2. Barnets initiativ i samtalen

a. I hvilken grad er samtalen afhængig af den sagkyndiges støtte?

•—————→
I høj grad I ringe grad

Den sagkyndige spiller en væsentlig rolle for barnets sproglige udfoldelse – på godt og ondt. Et trægt samtaleforløb er ofte kendetegnet ved, at samtalen går i stå flere gange på trods af den sagkyndiges støtte. (For det treårige barn vil samtalen altid være afhængig af den sagkyndiges støtte).

b. I hvilken grad bringer barnet selvstændigt stof på banen?

•—————→
I ringe grad I høj grad

Her er fokus på barnets lyst til at bidrage med initiativer til samtalen. Det kan for eksempel være uddybninger på eget initiativ, introduktion af nye eller delvist nye emner eller spørgsmål. Også i denne forbindelse har samspillet med den sagkyndige stor betydning – det vil sige, hvordan den sagkyndige giver plads til og støtter barnets selvstændige initiativer, og i hvor høj grad den sagkyndige spørger ind til barnets bidrag.

3. Barnets kendskab til samtalers opbygning

a. Demonstrerer barnet kendskab til normer for turtagning?

•—————→
I ringe grad I høj grad

Turtagning handler blandt andet om, hvordan man tager, holder og afgiver ordet i samtaler. Det kan for eksempel ske, ved at barnet afventer den sagkyndiges spørgsmål og så svarer.

Opsamling af registreringer vedrørende samtalekompetence

Som opsamling placeres barnet med udgangspunkt i afkrydsningerne i støttespørgsmålene på et af de fire trin i nedenstående skala for samtalekompetence:

☐ Trin 1: Helt begynder på dansk	☐ Trin 2: Usikker sprogbruger på dansk	☐ Trin 3: På vej-sprogbruger på dansk	☐ Trin 4: Sikker sprogbruger på dansk
Barnet har endnu ikke påbegyndt eller er helt i startfasen af sin dansksproglige udvikling.	Barnet har vanskeligt ved at indgå i en samtale på dansk. Barnet har svært ved at forstå og gøre sig forståelig, siger kun lidt og giver let op. Kommunikationen er meget vanskelig og langsom, også selv om barnet får hjælp fra samtalepartneren.	Barnet kan indgå i en enkel samtale på dansk, hvis barnet får støtte fra samtalepartneren, og hvis emnet er velkendt. Barnet udtrykker sig ind imellem søgende, men søger aktivt at kommunikere på dansk.	Barnet indgår sikkert og ubesværet i en samtale på dansk. Barnet udtrykker sig selvstændigt om forskellige emner og forhold. Kommunikationen er flydende og foregår ofte med initiativer fra barnet.

Indplacering på skalaen og relevante iagttagelser føres over på registreringsark 7: Opsamling.

Registreringsark 7:

Opsamling

Dato for sprogscreeningen: _____

Sagkyndiges navn og stilling: _____

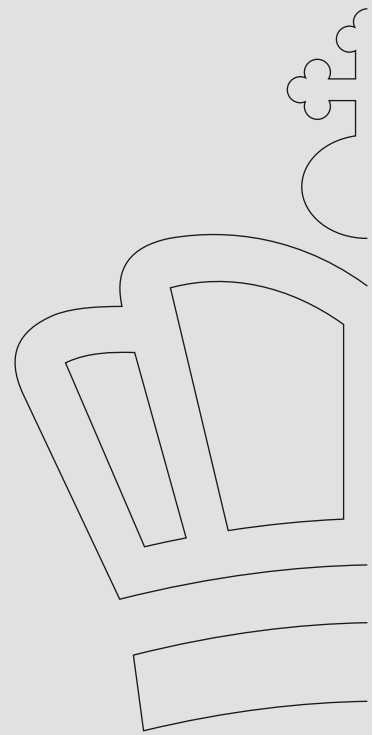
Barnets navn: _____

Cpr-nummer: _____

Alder: _____

Øvrige deltagere ved sprogscreeningen, for eksempel forældre, tolk med flere (navn/navne):

Er der anvendt optageudstyr? ja nej

UNDERVISNINGS
MINISTERIET